

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Věra Kocmanová

Datum vytvoření: 25. 9. 2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_03_CJL_NP2

Ročník: I.

Český jazyk a literatura

**Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace,
Estetické vzdělávání**

Vzdělávací obor: Literatura

Tematický okruh: Česká a světová literatura ve 2. polovině 19. století

Téma: Petr Bezruč

**Metodický list/anotace: Informace o autorovi a rozbor ukávek z díla za
použití interaktivní tabule**

PETR BEZRUČ

SLEZSKÉ

PÍSNĚ

Vladimír Vašek 1867 -1958

- celý život prožil na Moravě
- jeho otec bojoval proti „pravosti“ Rukopisů
- pracoval v Brně, Místku,
- dobře znal Slezsko (Těšínsko, Ostravsko, Beskydsko)
- od roku 1928 žil v ústraní
- velmi citlivý, plachý, podivínský
- odmítal jakoukoliv publicitu

- své první básně poslal do časopisu
Čas Janu Herbenovi
- vzbudily velký zájem, zvědavost
- prozradil ho Norbert Mrštík
- 1903 Slezské číslo
- 1909 Slezské písně

Básník se stylizuje:

- bard
- pěvec lidu
- jeden ze „sedmdesáti tisíc“
- škaredý věštec (zjev, fantom)
- šílený rebel, opilý zpěvák
- poutník
- zbojník
- hornický proletář

- kritika sociálních a národnostních poměrů rodného kraje
- vyhrocený kontrast
- expresivní metafora
- vypjaté situace
- prudká gesta
- zoufalství, zloba
- nadsázka
- symbolika

- jádro tvoří přibližně 50 básní
- Maryčka Magdónova
- Kantor Halfar
- Bernard Žár
- Návrat
- Ostrava
- Papírový Mojšl
- 70 000
- Markýz Géro

JEN JEDENKRÁT

„Už nevím kdy a kde
jsem slyšel jednou vypravovat pověst.
Kdes na severu země
je smutné údolí sevřené vrchy,
to smutné jest a temné,
neb žádný den tam nezasvitne slunce.
Tam smutný žije národ...“(1)

Jakou roli hraje vypravěč v básni?

„Tu nevím, jak se stalo,
či snad se vymkla ze své dráhy země,
v den jeden svitlo slunce:
A celý národ poděšený září
v ráz prchl v černé jurty...
A když strach přešel,
a ze stanů se odvážili lidé,
a zřeli vlahou zemi,
květ neznámý a vůni fial...
a viděli v své duši,
že nikdy den ten nevrátí se zpátky,
tu smutek hlubší žití
v ráz schýlil hlavy zasmušilých mužů...“⁽²⁾

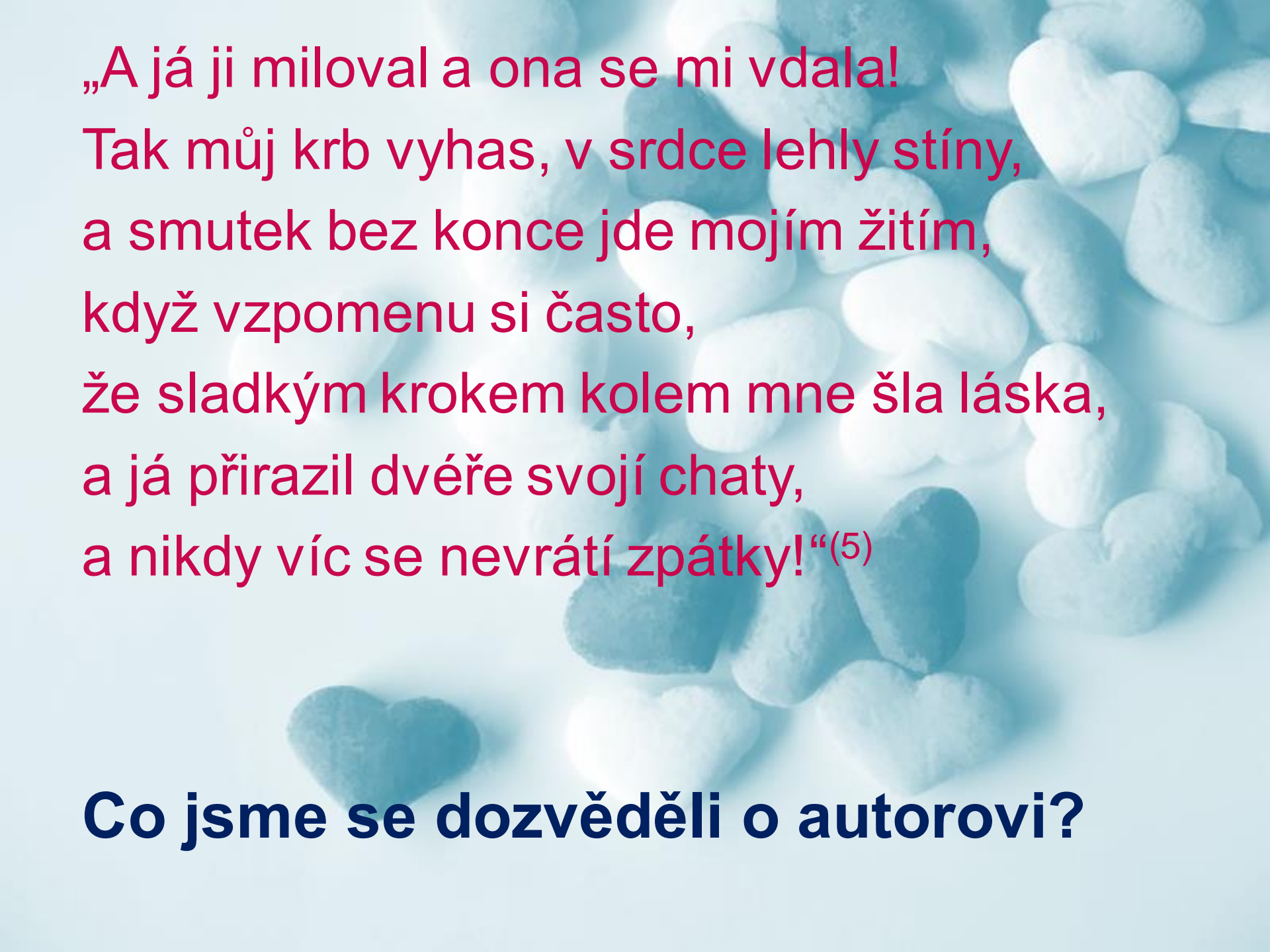
„ neb cítili, že jednou
jas žití šel kol jejich mračné země,
a jejich přešel vinou –
a víc se nenavrátí!“⁽³⁾

Převypravujte první část básně

„Jen jedenkrát kolem mne šla láska,
Vlas černý pad jí k pasu,
a sladkým hlasem hovořila ke mně:
Vy dobrého jste srdce,
a s Vámi bude šťastna každá žena –
A já, jenž dávno vypil
Až v hořké kvasnice číš svého žití
A z knihy žití bílé vytrh listy,
Já řekl drsným tónem,
Bez konce, slečno, s oným půjde štěstí,
Jenž bude Vaším mužem, -
Však na strom zvadlý nepřipínám růži.“⁽⁴⁾

„A já ji miloval a ona se mi vdala!
Tak můj krb vyhas, v srdce lehly stíny,
a smutek bez konce jde mojí život,
když vzpomenu si často,
že sladkým krokem kolem mne šla láska,
a já přirazil dvéře svojí chaty,
a nikdy víc se nevrátí zpátky!“⁽⁵⁾

Co jsme se dozvěděli o autorovi?

CITACE, POUŽITÁ LITERATURA

- ⦿ Zdroj klipartů: MS Office, Verze :
14.0.6123.50
- ⦿ BEZRUČ, Petr. *Slezské písně*. Brno:
Nový lid, 1919 (1-5)